

Grunnskólinn í Stykkishólmi

Áfallaáætlun

Áfallaáætlun Grunnskólans í Stykkishólmi

Áfallaáætlun skólans er sett fram svo að skýrt sé hvernig skuli bregðast við þegar válegir atburðir sem snerta nemendur eða starfsfólk skólans verða. Áfallaáætlunina á að nota sem gátlista þegar skipuleggja þarf áfallahjálp.

Athuga ber að taka þarf tillit til aðstæðna hverju sinni þegar viðbrögð eru ákveðin.

Mikilvægt er að starfsfólk skólans sé vel undir það búíð að takast á við þá erfiðleika sem fylgja hinum ýmsu áföllum.

Áfallaráð

Í áfallaráði sitja eftirtaldir aðilar:

Skólastjóri, aðstoðarskólastjóri, skólahjúkrunarfræðingur auk árgangastjóra þess stigs sem um ræðir.

Skólastjóri eða staðgengill hans er ábyrgur fyrir því að kalla saman áfallaráð og stýra vinnu þess og skipulagi.

Hlutverk áfallaráðs

Hlutverk áfallaráðs er að gera vinnuáætlun svo bregðast megi fumlaust og ákveðið við þegar áföll hafa orðið, s.s. bráð veikindi, alvarleg slys, kynferðisleg áreitni/misnotkun og dauðsföll eða aðrir atburðir sem líklegir eru til að kalla fram áfallastreitu eða sorgarviðbrögð.

Vinnuáætlunin þarf að vera skýr og afdráttarlaus um hver sinni hvaða hlutverki, í hvaða röð og hvernig beri að bregðast við.

Mikilvægt er að huga að óskum fjölskyldna þeirra sem hlut eiga að máli hverju sinni.

Við skipulag áfallahjálpar og viðbragða þarf að hafa í huga alla þá einstaklinga sem koma að starfsemi skólans s.s. nemendur, aðstandendur, kennara, stjórnendur og annað starfsfólk skólans

Áfallaráð skal sjá til þess að allt starfsfólk fái kynningu á því hvernig bregðast skuli við áföllum. Einnig þarf að sjá til þess að kennarar og annað starfsfólk sem að áfallahjálp vinnur fái stuðning og hjálp.

Áföll sem þessi áætlun nær til eru helst:

- alvarleg slys (nemanda, aðstandenda þeirra eða starfsfólks skólans)
- alvarleg veikindi (nemanda, aðstandenda þeirra eða starfsfólks)
- langvinnir sjúkdómar (nemanda, aðstandenda þeirra eða starfsfólks)
- andlát (nemanda, aðstandenda þeirra, starfsfólks eða maka starfsfólks)
- kynferðisleg áreitni og/eða misnotkun

Áfallaráð skal funda strax og skólastarf hefst að hausti og athuga hvort breyting hafi orðið á aðstæðum nemenda eða starfsfólks vegna alvarlegra slysa, veikinda, dauðsfalla eða annarra áfalla. Áfallaráð ræðir þau áföll sem upp hafa komið og tekur ákvörðun um hvort eða til hvaða aðgerða skal gripið.

Vinnutilhögun áfallaráðs

Nemendur

Langvinnir sjúkdómar/alvarleg veikindi nemanda

Fyrstu viðbrögð í skólanum:

- viðkomandi starfsfólki og bekkjarfélögum er gerð grein fyrir aðstæðum.
- áfallaráð ákveður hvernig taka skuli á málinu og metur hve mikið vinna skal með viðkomandi bekki.
- aðilar úr áfallaráði ásamt umsjónarkennara ræða við og vinna með nemendum bekkjarins sem tengjast málinu.

Þegar nemandi kemur aftur í skólann:

- undirbúa þarf bekkjarfélagi undir það hvernig taka skuli á móti nemandanum þegar hann kemur aftur í skólann en það getur auðveldað honum endurkomuna
- umsjónarkennari eða aðili úr áfallaráði ræðir við nemandann áður en hann kemur í skólann og hlustar eftir því hvernig hann vill hafa aðstæður
- umsjónarkennari veitir viðkomandi nemanda sérstaka athygli næstu vikur og lætur hann vita að hann hafi alltaf aðgang að aðstoð

Alvarlegt slys á nemanda

Slys sem verða í skólanum:

- verði alvarlegt slys á nemanda á skólatíma skal hafa samband við forráðamenn og lögreglu sem allra fyrst
- áfallaráð fundar og ákveður hvernig bregðast skuli við
- aðilar úr áfallaráði ásamt umsjónarkennara ræða við nemendur sem tengjast málinu
- starfsfólki og nemendum er greint frá slysinu
- skólastjórnendur gæta þess að enginn fari heim úr skólanum með rangar eða misvísandi upplýsingar um neinn þátt málsins. Í því sambandi gæti þurft að senda bréf með helstu upplýsingum heim með nemendum eða hringja.
- ef um alvarlegt slys er að ræða er haldinn fundur með kennurum og starfsfólki skóla þar sem farið er yfir staðreyndir málsins.
- sýni fjölmiðlar áhuga er skólastjóri eða staðgengill hans eini tengiliður skólans við þá. Allir aðrir skulu vísa á hann ef til þeirra er leitað eftir upplýsingum.

Slys sem verða utan skólatíma:

- skólastjóri fær staðfestingu á atburði
- áfallaráð fundar og ákveður hvernig bregðast skuli við
- viðkomandi starfsfólki og bekkjarfélögum er tilkynnt um slysið eins fljótt og auðið er

Næstu dagar.

Mikilvægt er að upplýsingastreymi til skólans sé gott og rétt. Skólastjóri ber ábyrgð á því. Umsjónarkennari kemur upplýsingum til bekkjarfélaga.

Þegar nemandi kemur aftur í skólann:

- undirbúa þarf bekkjarfélaga undir það hvernig taka skuli á móti nemandanum þegar hann kemur aftur í skólann en það getur auðveldað nemandanum endurkomuna
- umsjónarkennari eða aðili úr áfallaráði ræðir við nemandann áður en hann kemur í skólann og hlustar eftir því hvernig honum líður og hverju hann kvíðir
- umsjónarkennari veitir viðkomandi nemanda sérstaka athygli næstu vikur og lætur hann vita að hann hafi alltaf aðgang að aðstoð

Kynferðisleg áreitni og/eða misnotkun gagnvart nemanda:

- ef grunur vaknar um kynferðislega misnotkun ber ávallt að tilkynna gruninn til barnaverndarnefndar og sér skólastjóri um það
- það er barnaverndarnefndar að skera úr um hvort grunur sé á rökum reistur
- tilkynningar um ofbeldi skulu berast skólastjóra eða staðgengli hans
- nauðsynlegt er að allar upplýsingar séu réttar til að koma í veg fyrir orðróm sem ekki er á rökum reistur
- hægt er að óska nafnleyndar þegar tilkynnt er

Ferli mála sem tilkynnt eru.

Barnaverndarnefnd skoðar málið og fylgir því svo áfram til Barnahúss, ef það telur ástæðu til. Þar fær barn svokallað rannsóknarviðtal. Einnig eru tekin þar foreldraviðtöl.

Andlát nemanda

Fyrstu viðbrögð í skólanum:

- skólastjóri sér um að afla staðfesta upplýsinga um atburðinn og hefur samband við heimilið
- áfallaráð kallað saman (auk sóknarprests) á stuttan fund þar sem fólk skiptir með sér verkum og ákveður fyrstu viðbrögð skólans
- mjög áriðandi er að allar aðgerðir skólans séu bornar undir forráðamenn nemandans til samþykkis og þeir hafðir með í ráðum frá upphafi
- gæta skal þess að náin skyldmenni hins látna sem eru við nám eða störf við skólann fái fregnina sérstaklega en ekki yfir hópinn
- skólastjóri kallar starfsfólk saman sem fyrst og tilkynnir dauðsfallið
- skólastjóri og sóknarprestur tilkynna andlátið strax í viðkomandi bekkjardeild og umsjónarkennari kemur með í stofuna
- hlúð er að nemendum í bekknum eins og hægt er með aðstoð hjúkrunarfræðings, námsráðgjafa eða sálfræðings
- kveikt er á kerti
- sóknarprestur talar við börnin og biður stutta bæn
- umsjónarkennarar tilkynna andlátið í öðrum bekkjardeildum
- mikilvægt er að allir fái fregnina samtímis
- skólinn dregur fána í hálfu stöng þegar búið er að tilkynna nemendum andlátið

Vinna í viðkomandi bekk sama dag:

- æskilegt er að bekkjarkennari verði með sínum bekk það sem eftir er skóladags
- hafa logandi á kerti í kennslustofunni
- nemendum gefið tækifæri til að ræða um atburðinn (lífið og dauðann)
- sóknarprestur auk hjúkrunarfræðings, námsráðgjafa, skólastjórnenda og/eða skólasálfræðings aðstoða ef þörf er á
- forráðamönnum nemenda tilkynnt um atburðinn og hringt heim í bekkinn
- forráðamenn beðnir um að sækja börn sín í lok skóladags
- bréf sent heim með öllum nemendum þar sem greint er frá því sem gerðist og sagt hvernig skólstarfið verði næstu daga
- mikilvægt að skrifstofustjóri skólans athugi hvaða nemendur voru ekki í skólanum þennan dag, svo hægt sé að senda skilaboð til þeirra
- í lok dagsins skal fundað í áfallaráði ásamt umsjónarakennara, þar sem farið er yfir stöðuna og áætlanir gerðar um áframhaldandi vinnu
- fulltrúar skólans fara í heimsókn til aðstandenda viðkomandi nemanda með samúðarkveðju næstu daga á eftir

Vinna í viðkomandi bekk næstu daga:

- umsjónarkennari tekur á móti bekknum sínum næstu daga

- kveikt á kerti og skal láta það loga fram yfir jarðarför
- bekkurinn útbýr samúðarkveðju og/eða skrifar minnigargrein eða börnin teikna myndir, skrifa bréf, ljóð eða sögur
- börnunum greint frá hvað gerist næstu daga þ.e. kistulagning og jarðarför (gott að fá aðstoð sóknarprests)
- ef nemendur eiga að vera við jarðarförina, þá þarf að undirbúa það vandlega í samráði við forráðamenn barnsins
- nauðsynlegt er að forráðamenn fari með börnunum sínum í jarðarförina/minningarathöfnina
- sóknarprestur getur hugsanlega komið inn í bekkinn og sagt frá því hvernig útförin fer fram
- kennslustundir næstu daga þarf að brjóta upp ef spurningar vakna eða ef fram koma viðbrögð sem sýna sorg, reiði, örvæntingu eða sektarkennd
- börnunum leyft að tjá tilfinningar sínar og koma með eigin reynslusögur
- gefið sorginni tíma
- þegar frá líður þarf að muna eftir dagsetningunni
- mikilvægt er að umsjónarkennari fái sjálfur stuðning og hjálp

Viðbrögð við áföllum tengdum aðstandendum nemenda

Alvarleg veikindi aðstandenda nemanda

Fyrstu viðbrögð í skólanum:

- skólastjórnendur eða umsjónarkennari fær staðfestingu á veikindunum hjá forráðamanni nemandans
- upplýsingum komið til umsjónarkennara auk annarra sem málið varða
- nemendaverndarráð fundar um málið og ákveður í samráði við forráðamenn hvernig unnið skuli að málinu

Alvarleg slys aðstandenda nemanda

Fyrstu viðbrögð í skólanum:

- skólastjórnendur eða umsjónarkennari fá staðfestingu á slysinu hjá forráðamanni nemandans
- upplýsingum komið til umsjónarkennara auk annarra sem málið varðar
- áfallaráð fundar um málið og ákveður í samráði við forráðamenn hvernig unnið skuli að málinu
- aðilar úr áfallaráði aðstoða umsjónarkennara við að undirbúa bekkinn undir það hvernig bekkurinn tekur á móti nemandanum þegar hann kemur aftur í skólann. Það auðveldar nemandanum endurkomuna

Andlát aðstandenda nemanda

Fyrstu viðbrögð í skólanum:

- skólastjóri aflar staðfestra upplýsinga um atburðinn
- umsjónarkennara nemandans tilkynnt um dauðsfallið
- áfallaráð kallað saman þar sem ákveðin eru fyrstu viðbrögð skólans
- allar aðgerðir skólans eru bornar undir viðkomandi forráðamenn til samþykkis og þeir hafðir með í ráðum frá upphafi
- skólastjóri ásamt sóknarpresti og umsjónarkennara koma upplýsingunum til bekkjasystkina nemandans (athuga þarf hvort nánin skyldmenni hins látna séu við nám eða störf við skólann)
- starfsfólki skólans er tilkynntur atburðurinn
- umsjónarkennari stjórnar áframhaldandi vinnu í bekknum, getur hann þó hvenær sem er leitað aðstoðar aðila úr áfallaráði.
- bekkurinn útbýr samúðarkveðju
- skólinn sendir samúðarkveðju til nemandans og fjölskyldu
- ræða þarf í áfallaráði og í samráði við ættingja hvort fulltrúar skólans eða nemendur verði viðstaddir jarðarförina
- aðilar úr áfallaráði aðstoða umsjónarkennara við að undirbúa bekkinn undir það hvernig bekkurinn tekur á móti nemandanum þegar hann kemur aftur í skólann
- Eftir að prestur hefur komið í bekkinn er sendur upplýsingapóstur til foreldra/forráðamanna

Áföll tengd starfsfólki skólans

Alvarleg veikindi starfsmanns skólans

Skólastjóri/áfallaráð ákveður í samráði við viðkomandi starfsmann hvernig tilkynna skuli nemendum veikindin.

Alvarleg slys starfsmanns skólans

Áfallaráð ákveður í samráði við viðkomandi starfsmann eða aðstandendur hvernig tilkynna skuli nemendum um slysið.

Kynferðisleg áreitni og/eða misnotkun gagnvart starfsmanni skólans eða af hendi starfsmanns skólans:

- ef starfsmaður skóla er grunaður um kynferðislega misnotkun er kært til lögreglu eða barnaverndarnefndar, allt eftir eðli málsins, og þeir sjá um framhaldið
- viðkomandi starfsmaður er leystur frá störfum á meðan að rannsókn fer fram
- skólahjúkrunarfræðingur eða sálfræðingur verði settur inn í málið og veiti þolanda (sem er nemandi við skólann) stuðning eftir þörfum sem og foreldrum hans/hennar
- foreldrar þolanda og þolandi sjálfur taki um það ákvörðun í samráði við barnahús/barnaverndarnefnd hvort upplýsa eigi allt starfsfólk um stöðu mála og/eða bekkjarfélaga
- aldrei skal reyna að leysa þessi mál innan skólans

Andlát starfsmanns:

- skólastjóri leitar staðfesta upplýsinga um andlátíð
- skólastjóri upplýsir allt starfsfólk skólans um andlátíð
- skólastjóri sér um að tilkynna þeim sem fjarri eru
- gæta þarf þess að nán skyldmenni hins látna, sem eru við nám eða störf við skólann fái fregnina sérstaklega – ekki yfir hópinn
- áfallaráð fundar um hvernig tilkynna eigi nemendum andlátíð
- ef umsjónarkennari fellur frá tilkynnir skólastjóri ásamt aðila úr áfallaráði umsjónarbekk andlátíð
- áfallaráð tekur ákvörðun um hvernig upplýsingum skuli komið til forráðamanna nemenda
- aðilar úr áfallaráði veita umsjónarbekk stuðning og vinna með bekkinn næstu daga
- aðilar úr áfallaráði ræða við nemendur í öðrum bekkjum eftir því sem þörf er á
- skólastjóri fer heim til nánustu aðstandenda starfsmanns
- skólinn sendir samúðarkveðju til nánustu aðstandenda

Andlát maka/barns starfsmanns:

- skólastjóri leitar staðfesta upplýsinga um andlátíð

- skólastjóri upplýsir allt starfsfólk skólans um andlátíð
- skrifstofustjóri skólans sér um að tilkynna þeim sem fjarri eru
- gæta þarf þess að náin skyldmenni hins látna, sem eru við nám eða störf við skólann fái fregnina sérstaklega – ekki yfir hópinn
- ef maki/barn umsjónarkennara fellur frá tilkynnir skólastjóri ásamt aðila úr áfallaráði umsjónarbekk andlátíð
- áfallaráð tekur ákvörðun um hvernig upplýsingum skuli komið til forráðamanna nemenda
- aðilar úr áfallaráði veita umsjónarbekk stuðning og vinna með bekkinn næstu daga
- aðilar úr áfallaráði ræða við nemendur í öðrum bekkjum eftir því sem þörf er á
- skólastjóri fer heim til nánustu aðstandenda starfsmanns
- skólinn sendir samúðarkveðju til nánustu aðstandenda

Aðilar sem hægt er að leita til varðandi aðstoð:

Barna- og unglिंगageðdeild LSP (BUGL).....	543 4300
Áfallahjálpi LSP.	543 1000
Slysadeild	543 1000
Heilbrigðisstofnun Vesturlands.....	432 1200
Lögreglan í Stykkishólmi.....	430 4141
Neyðarsími – lögregluaðstoð	112
Félags- og skólalþjónusta Snæfellinga.....	430 7800

Starfsfólk Grunnskólans í Stykkishólmi:

Skólastjóri Berglind Axelsdóttir.....	433 8178
Aðstoðarskólastjóri Þóra Margrét Birgisdóttir.....	433 8181
Náms- og starfsráðgjafi Sigurbjörg Jóhannesdóttir.....	430 7800
Skólahjúkrunarfræðingur Heiða María Elfarsdóttir.....	432 1200
Sálfræðingur skólans Inga Stefánsdóttir.....	430 7800